

STUDENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESI

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSĀ
20 SANT.

K. Branta un K. Upeslejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris
Rīgā, Valdemāra, ielā № 69 dzīv. 8. Tālr. 9-4-6-6-6. Runas stundas: svētdienās no 11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste № 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 3.—
Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant, tekstā 60 sant., sludin. daļa 20 sant., par
peltiridņu + 5% sludināj. nodoklis.

№ 187.

Piektdien, 13. maijā 1932.

X. ak. g.

Lasītājiem un līdzstrādniekiem!

Ar šo numuru „Students“ nebeidz savu desmito akadēmisko gada gājumu. Nākošā mācības gadā „Students“ iznāks septembrī, kad faktiski izpildās mūsu vecākā akadēmiskās dzīves laikraksta desmit darba gadu gaitas. Pēdējā gada pārdzīvojamās vispārējās grūtības atsaucas arī uz „Studenta“ kārtēju iznākšanu. Līdz ar to izteicam mūsu lasītājiem lielu pateicību par dāvāto uzticību un līdzstrādniekiem par veikto darbu.
Redakcija.

A. Ratenieks.

Kad un kāds būs studentu nams?

Pēdējā studentu sēdē beidzot paziņoja, ka Rīgas Pilsētas dome atvēlējusi zemes gabalu Kronvalda bulvāra un Elizabetes ielas stūrī studentu nama celšanai. Plēnums pilnvaroja prezidiju noslēgt ar pilsētas valdi dzimtsnomas līgumu. Starpfrakciju birojs ievēlēs studentu nama idejisku komisiju, kurā pieaicinās arhitektūras fakultātes, arhitektu biedrības u. c. lietpratējus. Šai komisijai jāizstrādā studentu nama idejisks projekts. Pēc vairāku gadu gaidīšanas beidzot var ķerties pie studentu nama būves un pirmos soļus šinī virzienā spers minētā idejiskā komisija. Pacelšanas jautājums, kādi būtu viņas konkrētie uzdevumi un uz kādiem pamatprincipiem tai jābalstās savā darbā?

Pirmkārt, studentu nama idejiskajai komisijai savs darbs jāveic īsa laikā, lai jau vasaras sākumā varētu izsludināt konkursu, un rudens sākumā ķerties pie studentu nama būves. Tas ir vajadzīgs ne tikai studējošo interešu dēļ, bet arī lai izmantotu š. g. attiecīgos konjunktūriālos apstākļus, t. i. ļoti pazeminājušās būvmateriālu cenas un darba spēka, sevišķi kvalificēta, algas. Studentu nama izbūve sadalāma vairākās pakāpēs, pie kam sīks projekts izstrādājams tikai pirmajai šogad izvedamai pakāpei. Turpmāk studentu nama pakāpeniski paplašināms, cik tālu to atļaus laukuma lielums un nama augstums. Par būvmateriālu piegādāšanu jāšak domāt tūlīt, jo ievērojamu daļu vajadzīgo būvmateriālu cerams ziedotu tie uzņēmumi, kuriem noietu trūkuma dēļ stāv lieli dažādu materiālu krājumi. Arī daudziem bijušiem un esošiem studentiem būs iespējams ziedot zināmus kvantumus vajadzīgo būvmateriālu. Ir jāizstrādā zināms ne tikai materiālu sagatavošanas, bet arī pārējo darbu izvešanas plāns. Tani jāietver arī studējošo labprātīga piedalīšanās pie studentu nama būves ar savu darbu spēku, kaut ar dažām dienām. Tas atstātu ļoti labvēlīgu iespaidu tautā un studentu tādā gadījumā sava nama izbūvē rastu lielāku sabiedrības atbalstu. Katrs students, kurš jemt dalību šinī darbā, sajemt sevī piemiņas zīmi. Liela loma šādam pašu studentu darbam piekristu arī pie materiālu sagatavošanas un pievešanas. Domājams, ka nebūtu nevienas studentu organizācijas un neorganizēta studenta, kurš atteiktos no šā dažu dienu darba. Šāda studentu piedalīšanās ar savu darba spēku ir iespējama tikai tad, ja būvi izvestu Universitātes tehnisko fakultāšu mācības spēku un studentu uzraudzībā Studentu Padome saimnieciskā kārtā, t. i. nenodotu visu darbu izvešanu kādam uzņēmējam. Šāda visu darbu nodošana uzņēmējiem nav pieļaujama.

Tāpat, kā studentu nama izbūve, pēc attiecīgām svarīgumu pakāpēm sadalāmi

Eiropas politiskās un saimnieciskās dzīves krustceļi.

Paragvajā lokomotives kurina ar kviešiem. Kanādā no elevātoriem labību izlaiž Hudzonā. Brazīlijā kafijas ražu nenovāktu sadedzina, bet Argentīnā no kafijas pupiņām ražojot deggāzi — tanī laikā, kad šo valsti galvas pilsētās daudziem nav darba, nav arī maizes.

Visas pasaules strādnieki ved cīņu par savām tiesībām. Un tomēr, tie, kam ir darbs, labāk no savām darba algām uztura 30 miljonu bezdarbnieku, nekā atdod viņiem daļu no sava darba, saitsinot ar to darba stundas.

Vācijas sociāldemokrātu partija iedzīvē valstī gandrīz visus augstākos administratīvos posteņus, tomēr līdz šai pašai dienai Vācijas 93,6% nemantīgāi šķīrai piekritis tikai 40% no visas nacionālās bagātības, bet 0,15% bagātīniekiem — 26%.

Daudzi domā, ka mūsdienu administratīvi-kapitālistiskai iekārtai pasaulē nebeidzamas priekšrocības: lieli kapitāli, ārkārtīgi modernizēti ražošanas līdzekļi, liela darba roku izvēle. Bet šīm priekšrocībām, — kas uzskatāmas par pagājušā racionāli-optimistiskā laikmetā atliekām, — daudzi vairs netic. Vērigākie oikonomisti no pēckara Eiropas saka: — patiesi, šīs priekšrocības ir, bet nav paša galvenā — iepriekš paredzētās harmonijas starp šiem elementiem.

Neracionāla kapitāla sadalīšanās starp atsevišķām Eiropas valstīm rada nepārtrauktus politiskus un oikonomiskus lūzumus: franču kapitāla solidums un iedomība audzē Vācijā nacionālsociālistisko kustību, vērstu pret pašu Franciju. Bet Vācijas oikonomiskās grūtības grūz vācu finansiālo kapitālu uz vieglprātīgām spekulācijām, kas noved pie banku krachiem, no kuriem cieš par nožēlošanu ne tikai bankieri.

Ražošanas metodes modernizējas, — Eiropā sevišķi tāju gājusi Vācija; bet izvesta līdz galam mehāniskā ražošanas racionalizācija pārvēršas tagadējai sabiedriskai iekārtai par pilnīgu oikonomisku irracionālītāti. Visas Eiropas fabriku ražošanas spējas tik tāju pārsniedz pasaules tirgus pirktpēju,

arī tie uzdevumi, kādiem jākalpo nākošam studentu namam. Vissvarīgākais ir attiecīgas telpas fiziskai audzināšanai kurām jāpieskaita peldbaseins, dušas un pirts, un telpas dažādiem saimnieciskiem uzņēmumiem: virtuvei ar attiecīgu ēdamzāli, tad veļas mazgātava ar ķīmisku tīrītavu un apģērbu un veļas labošanas darbnīcu. Tad pie tās pašas grupas pieskaitāma arī grāmatnīca, ar kuru saistītos arī attiecīgs rakstu darbu birojs. Bez tam vajadzīgas attiecīgas biroja telpas. No kautkādu izrikojumu, konferenču un reprezentāciju telpu izbūves pirmā darba pakāpē ir jāatsakās. Vingrošanas telpas un ēdamzāle iekārtojama tā, lai tās atsevišķi un kopīgi varētu kalpot sarīkojumu, sapulču un konferenču vajadzībām. Bet jau pirmā darba pakāpē ir izbūvējams vairāku desmitu istabu liels internāts, kur trūcīgākiem un spējīgākiem studentiem var tikt piešķirtas panziņa, naudas stipendijas vietas. Tālākas stud. nama būves pakāpēs šāds internāts ir paplašināms.

Ķeroties pie studentu nama būves ir jāgūst skaidrība par to, vai visi saimnieciski uzņēmumi uz priekšu pastāvēs tikai studentu namā (nerunājot par attiecīgām nodaļām Universitātes ēkās) jeb virtuves un citu saim. uzņēmumu centrāles būtu iespējams izbūvēt kaut kur pilsētas centrā, piem. tagadējās stud. virtuves vietā, tadā gadījumā stu-

ka puse fabriku, puse mašīnu stāv dīkā. Uz pusi mazākajam strādnieku skaitam tagad jāizpelna ne tikai peļņa uzņēmējiem un alga sev, bet arī — nepieciešamie kapitāli dīkā stāvošo mašīnu amortizācijai, dažādu valdību krīzes dekretu realizēšanai. Gala rezultātā — nav iespējas saistīt darbā darba roku pārpilnību, kas ne tikai no izmisuma, bet arī no garlaicības sāk uzstādīt mikrofonus kabeļu akās, lai rīkotu komunistiskus koncertus valsts galvas runas laikā.

Tik reāla oikonomiski-finansiālā haosa laikā dažādās Eiropas zemēs un šķīrās biežāk un biežāk paceļas balsis, ar noteiktu prasību — pāriet uz plānveidīgu saimniecību. Pēc būtības šī sociālistiskā prasība dažādās variācijās (pat karīķējumos), tiek realizēta no visiem rūpniecības pasākumiem, kas apvienojušies trestos, vai kartēļos. Eiropas rūpniecības magnāti jau sen atteikušies no brīvās konkurences principa un mūsmājās dievinātās „privātuzņēmības“, ko vēl stulbā neprātā apkaņo lielākā Vācijas politiskā partija — nacionālsociālisti. Atteikšanos no brīvās konkurences principa izvirza mērenākās demokrātiski-pilsoniskās grupas. Tā Pierre Cot raksta: „Nepieciešami radīt Eiropas saimniecīšanai piec- vai desmitgadīgu plānu. Nepieciešami atteikties no liberālā saimniecīšanas principa, kas sen apgāzts zinātnes faktiem. Nepieciešami nodibināt kārtību anarķijas vietā, — panākt skaidrību, kur mit tikai illūzijas un disciplīnu savvaļas vietā.

Bet plānveidīgās saimniecības princips Eiropas politiskā dzīvē sanāk asā konfliktā ar ļoti sarežģīto jautājumu par saimniecīkotāja personu. Par tādu arvien noteiktāk, no visām aprindām un partijām, sāk izvirzīt pašu valsts varu. Bet šeit zibenveidīgi uz reizi iezīmējas jauns posms Eiropas politiskās dzīves krīzē: — tas fakts, ka parlamentārā demokrātija, pateicoties savai idejiski-psicholoģiskai saistībai ar liberāli-kapitālistiskā individuālisma garu, būtiski jēmot, vismazāk šo darbu spējīga veikt. Un šķiet patiesi, ka valsts

dentu namā novietojot tikai šo uzņēmumu nodaļas. Tas ir svarīgs jautājums ievērojot nākošā studentu nama nevisai izdevīgu atrašanās vietu.

Telpu izbūve studentu organizāciju vajadzībām svarīguma ziņā stāv uz tālākas pakāpes. Arī Vakar-Eiropā piegriez vērību vispirms fiziskās audzināšanas, saimniecisko uzņēmumu, biroju u. tml. vajadzībām, tājak studentu in-

Amerikāņu studenta — sporta tips.

Vācu sporta laikraksta „Der Leichtathlet“ līdzstrādnieks Bartens kādā no savām korespondencēm tēlo amerikāņu studenta — sportista tipu. Viņš raksta: „Es domāju, ka neskatoties uz daudz ziņām no Savienotām Valstīm, tomēr bieži pastāv aplams ieskaits par amerikāņu sporta dzīvi. Esmu pats savu līdzpajemto priekšstatu šeit pavadīto piecu mēnešu laikā bijis spiests bieži mainīt.

Šeit, piemēram, katrs atlēts no kolledžas tiek apgādāts ar sporta tērpiem un piederumiem, ar visu to, ko pie mums katrs pats pamazām iekrāj un iegādājas un vienīgi pirmā lieluma zvaigznes no sava kluba vai sporta draugiem saņem, tas viss šeit tiek dots katram atlētam, kas savu universitāti vai kolledžu representē, ja vien viņš ir pietiekoši labs izvēlēta sporta nozarē. Protams, šīs lietas nomināli skaitās kā skolas īpašums,

Ziņojums.

Abonentu maksas par „Studenta“ 1931./32. akadēm. gada gājumu iemaksājamās „Studenta“ pasta tekošā rēķinā № 424.

varas loma, pie parlamentārā demokrātisma, lielākā vai mazākā mērā noiet līdz zaja galda lomai, pie kuļa cīnās par virsvadonību, vai kompromisu valsts oikonomiskie un politiskie spēki, nekā — izaug par sugestīvošu gribas centru, kas spējīgs radošam darbam piespiest visus oikonomiskos, sociālos un finansiālos zemes spēkus, un — tos vadīt.

Mūsu demokrātiskām partijām, kā savas valsts satversmes cīnītājam un nepieciešamības gadījumā arī cīnītājam, pret visiem tiem, kam demokrātija savtīgu politisku aprēķinu dēļ „neiet“, kas nekautrējas Valsts Satversmes svētkos ievietot rakstus savā laikrakstā, kuji iziet uz viņas prestiža un cieņas mazināšanu, tomēr nav jāaizmiedz acis pret notiekošo pasaules politiskā un oikonomiskā konjunktūrā. Kapitālisma krīze Eiropā neizbēgami izsauc demokrātijas krīzi, caur to kļūst saprotams atsevišķās zemēs simpatiju vilnis attiecībā uz dažādām fašistisku-sociālistiskām spekulācijām un teorijām un, nenoliedzami arvien straujāk pieaug, specifiska Padomju Krievijas popularitāte.

Skaidrs, ka daudzām valstīm nāksies nest sāpīgi eksperimentu upuri, lai noskaidrotu oikonomiski-finansiālās iespējamības plānveidīgai saimniecībai. Mēs no viņiem varam būt pasargāti, jo nav jāaizmirst, ja iet runa par oikonomisku krīzi, tad jārunā par tirgus konjunktūru un kredita politiku. Kas attiecas uz tirgus konjunktūru, tad Latvijas tirgus nav vēl piepildīts ar pašu zemes ražojumiem, ko ievada līdz šim no ārzemēm. Runājot par kredita politiku un neminot līdzšinējo valdību kļūdas, kuļas mūsu lauksaimniecības zemi iegrukušas neattaisnojamā un faktiskiem apstākļiem neatbilstošā krīzē, jāatzīmē, ka tā pati par sevi, bez noteiktās saimnieciskās sistēmas un ciešiem atsevišķo saimniecisko vienību sakariem, nespēs vēl dot atslēgu Latvijas oikonomiskām iespējām.
Rob. Spodris.

ternātu ierīkošanai un tikai beidzot domā par studentu organizāciju mitekļiem.

Ir vispusīgi jāapsver stud. nama uzdevumi no vispārējo un sevišķi trūcīgāko studentu interešu viedokļa un nekavējotī jāķerjas pie šī nama būves, cenšoties sākumā realizēt vienu daļu no šī latvju studentu sapņa.

praktiski tomēr viņas ir atlēta lietošanā, vai arī tiek pēc uzvaru bagātas sesonas atstātas tam kā piemiņa.

Tas no amerikāņu redzes viedokļa nav nekāda materiāla, pabalstīšana bet gan pilnīgi saprotama lieta, bez kuļas nevar uzsākt trenēšanos. Ievērojamākā ar tāli ejošu slavu persona amerikāņu sportā nav vis atlēts, bet gan katrā ziņā „coach“, kas nozīmē tikdaudz kā sporta skolotājs un menadžers. Amerikāņu „coach“ ir augstskolā blakus prezidentam un ievērojamākiem profesoriem dārgi samaksātais virs, jo no viņa spējam atkarājas, vai kolledžai ir laba komanda, lai sactkstēs ar citām augstskolām tiktu pie goda reklāmas savā un dzimtenes vārdā.

Te mēs nonākam pie komandu idejas. Komandu ideja un skolas gods, par kuļu katrs cīnās, dod pamatu jaunā sportista ierīdošanai komandā, jo šeit katrā atsevišķais sasniegums var gan

Pranas Kasparaitis.

Lietuvos Lauksaimniecības Akadēmija un viņas students.

(Speciālraksts „Studentam.”)

Runājot par Lietuvas akadēmisko jaunatni un Lietuvas studentu, parasti domā Kaunas Vitauts Dižā Universitātē studējošos, tā tas ir Latvijā, tā arī citur ārzemēs. Ka Dotnuvas muižā eksistē Lauksaimniecības Akadēmija ar atsevišķu rektoru prof. J. Tonkūnu, savu profesūru un studentiem, divām Akadēmijas ēkām un daudzām lauksaimniecības izmēģinājumu stacijām un laboratorijām, kam liela nozīme visas Lietuvas mērogā, zina varbūt tikai viens otrs ārzemju students, kuram kādreiz bijusi izdevība Dotnuvā nokļūt. Mēģināšu te kaut galvenajos vilcienos pastāstīt tiem, kuņi interesējas par ārzemju studentu dzīvi, kautko par Lauksaimniecības Akadēmiju un galvenā kārtā par viņas studentiem.

Akadēmija dibināta 1924. gadā. Pirms tam Dotnuvā bij Lauksaimniecības Tehnikums, kurai tai pašā gadā sāka likvidēt. Pamazām veidojoties, Akadēmija tagad sadalīta trijās sekcijās: agronomijas, oikonomijas un lopkopības. Studentiem tiesība studēt tikai vienā sekcijā, kaut gan izņēmuma gadījumos ar atsevišķu lūgumu pieļauj arī divās. 1930. g. nodibināja vēl 4. sekciju — sieviešu mājturības sekciju. Dibinot šo sekciju netika varbūt tik daudz grozīta Akadēmijas iekšējā iekārta to paplašinot, vai arī palielināts profesoru skaits, bet gan drīzāk pašu studentu dzīve padarīta dažādāka. 4. sekcijas dibināšanas laikā valdīja liela sajūsma par viņu, jo tai vajadzēja dot Lietuvai akadēmiski izglītotas saimnieces, sādžu sieviešu vadones un vispār cīnījās par Lietuvas kultūru. Studenti paši nu gan savos uzskatos dalījās divās daļās: vieni bij par šo sekciju ļoti sa-

šeit netiekvien sportā parasts, ievietoti presē. Kolledžā vai universitātē paliek viņam tikai četri gadi, tas ir 8 semestri līdz pirmam eksāmenam.

Tā kā šeit atlēts izvēlējies skolu no sporta izredžu viedokļa, tad pastāv tā sauktie „frešmeņu noteikumi”, kuņi nosaka, ka pirmā gadā atlētam nav tiesību reprezentēt augstskolu uz ārieni, kas tomēr neizslēdz sacensību iespējamības, jo pastāv arī frešmeņu komandas. Viņš trenējas coach'a uzraudzībā, novērs tehniskās kļūdas un speciālizējas savā nozarē. Pēc frešmeņa gada notecēšanas viņš ir 19 gadus vecs. Tehnika viņam nedara raizes, jo viņam tagad izdevība un, ja viņš vēlas reprezentēt skolu, arī pienākums trenēties ikdienas. Caurmēra atlēts nav sporta personība, kā tas Eiropā parasts. Viņš kārtīgs, mīļš zēns, kas zin, kas ir sportiski. Mēs strādājam ļoti daudz, un bieži nepareizi, pie sevis un paši nākam pie piedzīvojumiem, šeit sajām

jūsmināti, citi centās viņas nozīmi mazināt. Aktīvākie, enerģiskākie protams ar neliekuļotu prieku apsveica savas jaunās kollēģes, kuņas gribēja strādāt, mācīties un pie tam padarīt arī Akadēmijas dzīvi romantiskāku. Skaistajai Dotnuvas apkārtnē ļoti labi piederas studente. . . Kas lai nu zina, varbūt ka šis motivs, kaut arī neoficiāli, iespaidoja sekcijas rašanos. Lai gan arī pirms mājturības sekcijas dibināšanas Akadēmijā studēja sievietes, tomēr viņu procents salīdzinot bij mazs.

Lietuvas Lauksaimniecības Akadēmija atrodas tālu no lielākām pilsētām kā arī no pagaidu galvas pilsētas Kaunas, tomēr to var skaitīt tikai kā ieguvumu studentiem. Tālu no pilsētas trokšņa un steigas, lieliskā muižā, starp vecajiem skaitā parka kokiem, it kā kultūras salā, studējošajiem ir reti labi studiju apstākļi, pēc kādiem līdzīga pasaules centru Akadēmijas var tikai ilgoties. Akadēmija bagātīgi apgādāta dažādiem mācības līdzekļiem un laboratorijām. Apkārt viņai plašs dārzs, sakņu dārzi, drava, selekcijas stacija, meteoroloģiskā stacija. . . Viss tas dabiskos apstākļos. Akadēmijas kursu beidz ar ļoti maz izņēmumiem visi, kuņi viņā iestājas. Semestri 7. Jau vasaras sākumā pirmo gadu studējošiem jāiztura 4—8 pārbaudījumi.

Ar Kaunu, tagadējo Lietuvas kultūras centru, studējošiem tāpat dota iespēja uzturēt sakarus. Studentiem tiesība 4 reiz semestrī braukt par 1/4 tarifa pa dzelzceļu uz Kaunu. Tāpēc bieži, sevišķi sestdienās, jau plkst. 12. beidz nedēļas darbu, students steidzas uz staciju, lai pēc 2 stundām būtu jau pie Kaunas kollēģām.

visus tehniskos, bartības un pieredzējumu norādījumus bagātīgā mērā no coach'a. Pēc frešmeņa gada viņš startē līdz eksāmeniem 3 gadus priekš skolas. Vientgais šķērslis var būt slikts stāvoklis skolā vai ievainojums. Kad viņš tad augstskolu ar 22 vai 23 gadiem atstāj, viņam jau ir diezgan sporta, viņam ir jau vārds, kas palīdz pirmo nodarbošanās atrast, un dabīgi, ka viņam vairs neatliek tik daudz laika, ko sportam ziedot, lai varētu būt labā formā. Bez tam viņam ir jau 7—8 gadu spraigāko sacīkšu karjēra aiz muguras, un ja viņš tiešam ir „pasaules klase”, tad viņš iet kādā no slaveniem amerikāņu sporta klubiem, sevišķi ja pasaules olimpiāde vai Eiropas ceļojums stāv priekšā.

Tā redzam, ka vienmēr jauni, spējīgi spēki uzpeld, un „vecie” diezgan ātri noiet no skatuves. Motīvi, kuņi dēļ nodarbojas ar sportu, tā tad diezgan stipri atšķiras no mūsu.

valšķu attiecībās, kas savu piepildījumu guva Tautu Savienības institūta idejā. Bet līdzās un paralēli Tautu Savienībai izveidojās liels skaits internacionālu organizāciju. Šis oficiālās, pusoficiālās un privātās organizācijas, kuņām dažādi idejiski pamatojumi un principiāli viedokļi, savstarpēji vienotas vienā mērķi — pārvarēt savstarpējo naida un neuzticības garu un ievest līdzsvaru starptautiskajā garīgā un politiskā dzīvē. Bet garlaicīgais un sikais pagātnes likvidēšanas darbs neļauj šīm organizācijām nekur savu idejisko darbību izcelt visā visumā un kopdarbības rezultāts vēl gauzām nesaredzams. Darba un domu spēja ir tik liela un nacionālistiskā apziņa tik dzīva visās valstīs, ka dibināti rodas šaubas par starptautisko institūtu turpmākiem likteņiem, lai gan viņu idejiskais darbs tikai sācies.

Pasakumi.

1920. g. nodibināja „Eiropas studentu palīdzību un Kristīgo studentu vispasaules savienību”, lai vienotu visu valšķu studentus, lai kopējiem spēkiem mazinātu savstarpējo tautu naidu un liktu drošus pamatus starptautiskai studentu palīdzībai. Šī palīdzība pirmos pēckaņa gados guva plašas studentu aprindās lielu piekrišanu un iekaroja dziļas simpatijas Vidus-Eiropas un krievu emigrantu trūcīgos studentos, kas visi sajēmuši vajadzīgos pabalstus. Pašpalīdzības darbā bija aicinātas augstskolu aprindas no Ziemeļ-Amerikas

Kad dotnuvietis strādā, mācas, tad var teikt samērā īsā laikā kalnus gāz, bet kad priecājas un svin svētkus, tad man liekas, ka visā pasaulē reti kur atradīsiet tik priecīgus ļaudis. Bez organizāciju rīkotajām ballēm, ikgadus imātrikulācijas laikā tiek uz Akadēmijas rēķina rīkoti lieli svētki, kuņos gan drīz vienmēr piedalās arī Zemkopības Ministrs. Šķan dziesmas, dūc dzēbends cauru nakti. Bez šiem lielajiem vispārējiem sarīkojumiem bieži Akadēmijas zālē tiek sarīkoti arī mazāki dejas vakari. —

Mazliet par studentu sabiedrisko dzīvi, biedrībām un korporācijām. 1) Lielākā organizācija tā saucamā „Studentu Ekonomini Dr-ja” apvieno visus studentus (es). Viņa rūpējas par studentu oikonomiskas dabas vajadzībām. Viņas pārziņā atrodas virtuve, veļas mazgātava, darba birojs, teātris, vīna tirgotava. Virtuvi atbalsta Akadēmijas padome ar 15.000 litiem gadā. Pusdienas maksā litu. Veļas mazgātava ir par brīvu. Pirts — tāpat. Vīnu katru gadu izgatavo ap 4000 litru. Taisnība — ne jau visi viņu dzer. Arī te ir tāpat kā visur citur — dažam nav pat naudas ko pusdienas nopirkt, kur nu vēl vīnu. Tādu Akadēmijā tomēr nav daudz.

2) Aiz „Ekon. Dr-jas” pēc biedru daudzuma seko kooperatīvs „Laumi.” Šis kooperatīvs nav uzskatāms par tīru studentu organizāciju, jo viņā ir arī biedri — nestudenti.

3) Akad. smukākus kredito Dr-ja (Akadēmiskā sīkā kredita biedrība). 275 biedri, no kuņiem daļa nav studenti. Pateicoties šīs kredita biedrības aizdevumiem, daudzi var studēt, kuņiem citādi tas nebūtu iespējams. Līdz 1931. g. 31. III. pavisam viņa bij aizdevusi 109.530 litu.

4) Lauksaimniecības Akadēmijas katoliski noskaņotie studenti apvienoti „Z. U. A. studentu Ateitininku Sajunga.” No idejiskajām organizācijām viņa lielākā. Lozungs —, Dievam un Tēvzemei!

5) Pēc biedru skaita tālāku vietu ieņem tautininku (tagadējās Lietuvas valdošās partijas atbalstītāju) korporācija „Jaunoji Lietuva”, 58 biedri.

6) Kreisāki noskaņotie studenti grupējas ap „Z. U. A. Kultūros” būreli. (Lauks. Akad. „Kultūras” pulciņi). Biedri „Kultūrnieki” atšķiras no korporantiem ar savu vienkāršību un brīvo domu. Lozungs „Svieskis ir Švusk” [Izglītojies, (topi gaišs) un apgaismo.]

7) Akad. stud. Visuominis Agronomijas Dr-ja (Akadēmiskā studentu visp. agronomijas biedrība). Lai gan biedru skaits viņai pāri 150, tomēr tā uz ārieni un arī savā iekšējā dzīvē uzrāda maz aktivitātes. Mērķis — izkopt lauksaimniecības zinātni, pacelt Lietuvas lauksaimniecību un propagandēt laukos zinātnisko lauksaimniecību.

Bez augstāk minētajām biedrībām

Sav. Valstīm, Anglijas, Holandes un Eiropas ziemeļu valstīm. Biežās sānāksmes deva ierosinājumus daudzām interesantām pārrunām. Pirmajos pēckaņa un smagajos inflācijas gados tūkstošstudentu tika izglābti, bet citu zemju studenti, kuņū saimnieciskie apstākļi bij palikuši nesatricināti, atzina, ka vispasaules studentu interešu labā nepieciešama kopēja sadarbība, ja tikai audzināšanas un izglītības laukā netiktu radītas plaisas. Materiālā palīdzība darbības sākumā iejēma pirmo vietu, bet drīz pamodās apziņa, ka tā nav pilnība, ka jāveido un jānostiprina tālāk iesāktās garīgās saites. Viņu nodibināšanai 1924. gadā sanāca pirmā vispasaules akadēmisku konference, kuņas temats — Universitātes ideāls kultūrtautās. Turpmāko gadu darbība jaunajā virzienā vēl vairāk sekmeja savstarpējo iepazīšanos.

Darbība.

Darbības uzdevums — rādīt un noskaidrot nacionālās dzīves ekstrēmu un vienpusību atklātos trūkumus, jo augstskolas uzskatāmas ne tikai kā izglītības avoti un sabiedriski institūti, ar zināmu struktūru un uzbūvi, bet arī kā audzināšanas iestādes. Tās nedrīkst būt svešas studentu pašpalīdzības un kopdarbības jautājumiem, tos pienāctīgi apgaismojot jaunai paaudzei un ievādot viņu solidārā sadarbībā sabiedriskā dzīvē. Tām jāmeklē visdažādākās iespējas, lai augstskolas izglītība kļūtu

Dabuj. aptiekās & drogu veikal.

būt izcilus, bet tomēr netiek tik augstu vērtēti. Te runā, piem. par Mičiganas universitāti, ka tur ir sevišķi labs „coach”, viņiem ikgadus ir ļoti laba komanda, ar kuņū jāreķinās, starp citu no turienes nākuši tādi spēki, kā Hubbards un Tolans.

Kāpēc amerikāņi visās sporta nozarēs ir tik labi? Vispirms nāk jau sevišķi izmeklēti cilvēku materiāls augstskolā, un nevienam, kas jau no dabas nebūtu sevišķi apbalvots un kas jau skolā pāri saviem biedriem nebūtu stāvējis, nenāk ne prātā pieteikties pie „coach'a” un mēģinātu ierindoties komandā.

Vieglatlētika tiek piekopta tā tad tikai no speciālistiem. Sporta biedrības mūsu nozīmē šeit nepastāv, vismaz ne kā tipiskas amerikāņu biedrības, bet vienkā kā vācu, vai angļu, vai itāļu klubi, kuņiem taču ir arī citi mērķi, nevien sporta piekoptāna.

Tagad gribu sniegt viena panākumiem bagāta (un šeit visi ir panākumiem bagāti, jo citādi tie sportu uzdotu) atlēta dzīves gājumu. Pēdējos vidusskolnieka gados, tas ir 16 un 17 gadu vecumā, viņš ir skolas komandas dalībnieks, bieži viņš piedalās sacīkstēs vairākās sporta nozarēs, piem. spēlē futbolkomandā (domāts nevis mūsu futbols, bet gan regbi), blakus tam piekoptj vieglatlētiku, kur „coach” un viņš stiprākās vietas uzmeklējis, un ziemu spēlē neskaitāmas basketspēles. Ja viņš savu biedru vidū sevišķi izceļas, tad viņš kļūst par vidusskolas zvaigzni, uz kuņū tad coach'i no dažādām augstskolām met savas acis, un, pie gadījuma, viņam par savas augstskolas labumiem pilnas ausis pierunā, blakus tam, droši vien, ir arī runa par pabalstiem vai lekciju naudas atlaidumiem, bet to noteikti neviens nezina.

Tad, pēc divu vai triju gadu sacīkšu prakses, kad viņš bieži vairākās sacīkstēs nedēļā piedalās, kuņas vienīgi komandu veidā skolas godu aizstāv, un ja arī viņš startē skolas vai jūnioru meistarsacīkstēs, viņa sasniegumi tiek vērtēti ar punktiem par labu skolai. Viņa ģimēne un sasniegumi tiek, kā tas

Dr. Karl Epting.
I. S. S. pašdarbības nod. vad.

International Student Service organizācija un studentu internacionālais darbs.

(Speciālraksts no Ženevas)

Ievadam.

Pieaugošā valšķu savstarpējā norobežošanās neļauj domāt par lielu internacionālu kustību. Visur starp valstīm un tautām valda neuzticība, visur slēdzas robežas tirdzniecībai, personām un idejām. Ar ipatnēju struktūru, aiz augstiem robežu vaļņiem, ar savu va-

lodu, tiesībām un saimniecību, augnacionālā kultūra. Viņa veidojas uz savas vēstures un nacionāli-valstiskās idejas pamatiem. Stingri vadošās valdības koncentrē savu tautu dzīvības spēkus ātrai un pareizai valsts dzīves uzbūvei un veidošanai. Koncentrē vienmūļai un nepārtrauktai integrācijai un pēdējai dzīves prasībai — nacionālai idejai. Un šķiet, ka atsevišķas valstis ļaujas tikai tik daudz svešiem iespaidiem, par cik viņi šā darba plānveidīgo izvedumu veicina garīgā, saimnieciskā vai politiskā nozīmē. Nacionāli valstiskā ideja, politiskā un valstiskā darbība, šeit mināma kā konstruktīvais elements. Šī ideja ir nepārtraukti pausta un kā strāva, kas 13 gadi atpakaļ slēpa sevi Eiropas un visas pasaules jaunas pārvērtības, dažkārt, novērotājam var izlikties jau pārvarēta un aizmirsta. Toreiz viņa izsauca trīs lielu monarchiju sabrukumu, — tā bija Krievija, Vācija un Austro-Ungārija. Uz viņu drupām veidojās jaunas republikāniskas valstis, celtas uz jauniem tautiskiem pamatiem, kas deva cerības citam demokrātiski-liberālam laikmetam. Atausa doma par demokrātisko principu ievēšanu starp-

un korporācijām vēl var atzīmēt studentu atētininķu biedrību „Draugovi Gabija” un studentu atētininķu klubu „Algimantas.”

Tā tad redziet, ka blakus savam tiešajam darbam Lauks. Akadēmijas students neaizmirst arī sabiedrisko, kultūralo dzīvi, veido to un piedalās viņā.

Tomēr ir Lauksaimniecības Akadēmijā arī savi trūkumi, tomēr cerams, ka sadarbojoties mācības spēkiem ar studentiem izdosies tos novērst. Tā piemēram. Lasītavā šogad nevar vairs dabūt neviena netautinīnķu laikraksta vai žurnāla, lai gan pērn, kad aizbraucu no Akadēmijas, šāda kārtība tur vēl nebija. Kā trūkums jāuzskata arī nenokārtotais sporta jautājums. Ir gan vairāki tenisa laukumi, bet teniss tomēr paliek turtgāko privilēģija, jo šā vai tā te vajadzīgi samērā dārgi piederumi. Citi sporta veidi tāpēc arī neatīstas.

Studenti dzīvo internātā. Lielākā dzīvokļu daļa ir Akadēmijas ēkā (3. stāvā, virs auditorijām, kabinetiem, laboratorijām). Dzīvojamās telpas ir dažāda lieluma, viņās dzīvo no 2—8 cilvēki vienā istabā. Lielākās telpas varbūt drusku atgādina kazarmes, tāpēc arī darbs viņās apgrūtināts; bet tā kā studentu rīcībā ir plašas zāles, kabineti un auditorijas, tad šo trūkumu studenti nejut. Maksa par dzīvi internātā svārstās no 7,5 līdz 12 litu mēnesi. Tā tad nav dārgi. Studentiem dzīvokļu jautājums daudz labāk nokārtots, jo jaunceltajā ēkā tās dzīvo tikai pa 2 vienā istabā.

Vēl kāds neoficiāls trūkums (kuŗu Jums, Latvijas komitētoņi varu tā pa klusam pateikt) — nesen aizliegts studentiem vakarā apmeklēt studentu internātu. . . Bet pret to, paredzams, Akadēmijas studenti asi protestēs.

Tāda, redzat izskatās Lietuvas Lauksaimniecības Akadēmija, Lietuvas pamata — lauksaimniecības — kultūras nākotne.

Māksla.

Nacionālais teātris.

M. Henekena un P. Veber 3 celienu komēdija — Monmartras liliņa — vēl lielu reizi pierādīja, ka Nacionālais teātris blakus nopietnām lūgām joprojām kultivē — senālas. Minētām dramatiskam ražojumam nav nekādas mākslinieciskas vērtības. Izdomātas, neiespējamās situācijas, nepamatoti darbības gājieni, rupja, neapstāta valoda un samāksloti tipi. Garīguma nekāda. Tukšums, pilkums, tukšums. — No aktieriem pirmām kārtām atzīmējams Teodors Podnieks (grāmatvedis), tad Rodrigo Kalniņš (bankas direktors) un Paula Baltābole (bankas direktora kundze). Režija un skatuves iekārta — parasta.

Bertas Rūmnieces 50 gadu skatuves darbības jubileja notika 18. aprīlī. Tie bija isti darba svētki sirsnīgi un spoži. Sirmā, lielā Berta Rūmniece pie mums kļuvusi daudzējādā ziņā simbols. Vispirms kā latviešu teātra simbols, otrkārt kā latvju mātes — saprotošas un labas — simbols un treškārt kā latviešu aktrises, jo vienīgi viņas spēles stils ir tiešām latviskām

pieejama trūcīgo aprindu bērniem, kas pirmšķa gados nebija domājams.

Starptautiskās studentu pašpalīdzības izglītības nedēļās (Dresden 1927. g. un 1929. g. un Varšavā 1930. g.) studentu pašpalīdzības jautājumam noturēja neskaitāmas lekcijas. I. S. S. izglītības nedēļu uzdevums — panākt visu tautu studentos dzīvo sociālo pienākuma apziņu, pret visiem tautas slāņiem un studentu audzināšanu ievirzīt pret tautas visumu. Izglītības nedēļās sagatavo arī plašus rakstu kopojumus, par akadēmisko dzīvi atsevišķās valstīs un viņu sabiedrisko un kultūralo iekārtu.

I. S. S. izglītības nedēļu idejas atbilda dzīvu atbalsi. Dzīvā kontaktā ar I. S. S. centrālo valdi, dažādās zemēs studenti attīstīja rostu darbību starp strādniekiem. Jeb, kur ir pārsvarā lauksaimniecība, studentu pasdarbība vērsta uz lauku iedzīvotāju izglītības un saimnieciskā līmeņa pacelšanu un veidošanu. Sevišķu rosbu parādījuši Šveices, Vācijas, Holandes un Anglijas studenti, kas nodibinājuši t. s. darba nometnes. Starptautiskās izglītības nedēļās panākta arī plaša studentu apmaiņa.

Studentu sociālais darbs ir ļoti liels un viņa tālejošie mērķi un uzdevumi nav vēl visumā aptverami un formulējami. Līdz šim daudzās zemēs augstskolas nav kalpojušas garīgā posta mazināšanai, bet gluži otrādi — a ka-

Teodora Ūdera darbu izstāde.

(Kaulbārsa mākslas zalonā.)

Kā simpatisks pasākums ir atzīmējams nesen atvērtais Kaulbārsa mākslas zalonā, Aspāzijas bulvarī. Latviešu uzņēmumiem šinī nozarē, līdz šim nav veicies. Lai atceramies kādreizējos: „Letas”, E. Rozentāla kdzes, Skrābana un Altberga mākslas zalonus. Arī Kaulbārsam ir savs priekštecis — Romanovskis. Nezin', kurš bijis galvenais iemesls visu augšminēto iestādījumu likvidēšanā — interešu trūkums, orientēšanās nespēja vai līdzekļu apskāna? Cerēsim, ka Kaulbārs no viņiem būs kaut ko mācījies un tam būs vairāk laimes. Kā droša ķīla te der viņa 10. gadējā mākslas retumu tirgotāja prakse. Kaulbārs ir Rīgas lielākā mākslas antikvāriāta „Ars” īpašnieks. Piedzīvojumi, tā tad, ir tie, kuŗi piedod drosmi-uzņēmīgam komersantam pašā neizdevīgākā izstāžu sezonas laikā, pie patreizējiem vispārējiem saimnieciski grūtiem apstākļiem, atvērt — mākslas zalonu. Ja atzīmē Kaulbārsa ilggadējo mākslas antikvāra nodarbnību, tad jāsaka, ka tā izpaudusēs pa lielākai daļai vietējo sveštautību-eku plāksnē. Tamdēļ arī kļūst saprotams, kamdēļ viņš savā jaunā zalonā atklāšanu saistījis ar savākiem krievu mākslinieku darbiem. Kvalitāte tai nebija visai augstā, bet interese — kuŗu izstādei veltīja zināmas aprindas, nevar noliegt. Te nu jāpiemin, ka Teodora Ūdera darbu izstādi rīkojot nedrīkstēja vadīties no krievu darbu izstādes rīkošanas tehniskiem pajēmiem. Ka še ir vajadzīgs saistošs kontakts ar latvju mākslu mīlošām aprindām, to skaidri liecināja vāji apmeklētais Teodora Ūdera izstādes vernisāžs. Šinī plāksnē, Kaulbārsa reputācija latviešu sabiedrībai vēl ir neapkrastīta lapa.

Kaut arī, kā jau minēju, patreiz ir visai neizdevīgs laiks izstāžu rīkošanai — nevarētu apgalvot, ka Teodora Ūdera mākslinieka vārds mums būtu tukša skaņa. Latviešu prese gan Kaulbārsam iepreti ir izturējusēs visai atsaucīgi, dodot priekšlaicīgus apcerējumus par jaunatvērtu pasākumu un paredzamo izstādi. Arī Kaulbārs pats, ir atzīstami mācējis ieinteresēt mūsu enerģisko izglītības ministri A. Kēniņu, kuŗš viņa rīkotai Teodora Ūdera izstādei devis ievada runu. Izstādē ar saviem krājumiem piedalās mūsu abi mākslas mūzeji — pilsētas un valsts. Šis fakts vien jau pelna uzmanības, jo dod mums izdevību parliedzināties par divu mākslas

leizmēm. Bez tam nav nevienas gandrīz latviešu oriģinālīgas, kur Berta Rūmniece nebātu spēlējusī līdz. Vēl viena īpašība piemīt Bertai Rūmniecei, kas var būt mūsu nervozai, ārīšķīgai jaunatnei par daļu piemēru — vienkāršība. Vienkāršā Berta Rūmniece un viņas spoža jubileja bija divas pasaules, kas mūsu laikā cīnās latviešos. Un tautā nepanīks tikai tad, ja tes Rūmnieces ceļu.

dēmiski izglītotie pilsoņi ir savai tautai sveši un viņas garīgā un sociālā prasībām pilnīgi vienaldzīgi. Patiesi, mēs jau redzam atsevišķās valstīs (Vācijā un Austrijā) atsevišķu šķiru sabrukumus, kas jūt kopēju bezdarba trūkumu, kuŗš vieno, bet atšķirības, kopējā politiskā kustībā kā strādniekus, tā arī inteliģenci. Bet to politiskai akcijai nav garīga mērķa, par kuŗu savlaicīgo rašanu un izveidošanu nav domājusi akadēmiskā paaudze.

Tāpat savstarpēji svešas ir nacionālās izglītības pasaules. Tās norobežo atsev. nāciju veselīgā un stiprā griba uz pašattīstīšanos un sava dzīvības likuma pildīšanu. Šķiet, ka autokratija nacionālās izglītības laukā vēl ilgi valdīs, ar taisnību, vai netaisnību — nav šī raksta temats. Tomēr garīgā attīstībā, kā arī izglītībā vajadzīga savstarpēja noskaidrošanās, personīgās taisnības pārbaudīšana un skatīšana cita spogulī, jo personīgā „es” izteiksme iespējama tikai caur cita uzskatiem un tamdēļ, kur nacionālo ideju izved izglītības laukā un radošā gara darbībā, tur visnotaļ nepieciešamas kultūralas attiecības ar ārzemēm. Šeit izriet ideja par starptautisko darbu tagadējā laikmetā un prasība pēc vispasaules studentu kopdarbības.

Pamats.

International Student Service uzjemas

iestāžu sacensību vāksnā, gaumi utt. Daudzie, interesantie Valsts mākslas muŗeja eksponāti liek pārliecinoši apsvērt vērtības, kādas glabā vēl arvienu par maz apmeklētā mākslas krātuve, Rīgas pils. Tāpat, atsevišķo privāto kolekcionāru īpašumā atrodami Teodora Ūdera darbi, viņu stāvoklis. kā tie tiek kopti un uzglabāti — ir Kaulbārsa zalonā vērojami ar interesi. No tiem, sevišķi gribētos atzīmēt Dr. A. Neiberģa īpašumā atrodošos Teodora Ūdera zīmējumu „Nu, mēs bāliņi, satikušies!” (Dzērāji). Darbam ļoti jauki pieskaņots logāts, paspartu. Tādā pat garā varētu izteikties vēl par vienu otru — tikai — Kaulbārs pats nav bijis visai smalkjūtīgs izstāžu organizātors, nedodot katalogā nekādu atzīmju par īpašniekiem, no kuŗu rokām attiecīgie mākslas darbi nāk. Nezinātājs izstādē nespēj orientēties: kas pieder valsts mākslas muŗejam, kas pilsētās muŗejam, kas privātiem (un kādiem kolekcionāriem un kas vēl pērkams no netaiķa mākslinieka piederīgo krājuma? Tāpat, pats darbu sakārtojums izstādē nav atzīstams par laimīgi atrisinātu. Vismaz, pāris pirmajās istabās sienu sadalījums, atsevišķo darbu savietojums stipri atgādina paša Kaulbārsa komisijas veikalū, antikvāriātu — kur viss iet viens caur otru, kā pagadījies. Stilā jau vairāk ieturēta pēdējā istaba, kuŗā savietoti abu muŗeju krājumi. Šī telpa ar pārejām kontrastē arī pārāk lielās ērtības ziņā, kādā te viss atrodas, ja to jem attiecībā pret saspīesto iespaidu, kādu gūst iepriekšējās. Tie visi bij novēršami sīkumi un katrā ziņā, bez viņiem — izstādes līmenis nevis mazinātos, bet celtos.

Saprotams, ka ja jem vērā visus še pievestos Teodora Ūdera darbu izstādes trūkumus, bez kuŗiem ir varbūt vēl arī daži neminēti — ir grūti pie dot mirušā mākslinieka darbības piemiņu apcerot vajadzīgo svingumu, kādu tas ir pelnījis. Teodora Ūders nav mūsu mākslas dzīvē tāds vienkāršs gādījums par kādu Kaulbārsa mākslas zalonā ir izvērtusēs viņa darbu izstāde.

Laiks rādīs, vai Kaulbārsa personā mums radīs tiešām sapratīgs mākslas entūziasms, vai veikalnieks, kuŗš, pēc dažām neveiksmēm, par kuŗu dziļākiem iemesliem tas pats nenācis skaidrībā — atmetis par nepieciešamu palikušam pasākumam ar roku.

Venator.

Savai goda dienai publikai bija izvēlējusies Blaumaņa — Indrānu —. Izrāde norisēja spoži, sevišķi izcēlas pati gaviļniece.

Pēc izrādes sākās jubilāres godināšana, kas pārsteidza ar savu plašumu un sirsnīgumu. Latvju teātra māti bija atcerējušās ļoti plašas valdības un tautas aprindas.

Minnas Dišeres 3 celienu komēdija — Traks laiks — parādījās Nacionālā teātri 5. V. Pēc

Paskaidrojums par izrunu, nozīmi, vietu izlūdzos šādiem vārdiem: zvaguļi, zvaigāt, zvaizņot, zvākšēt, zvākšīnāt, zvālkšēt, zvandzināt, zvarķšēt, zvauskšēt, zvaigulis, zvaizne, zvaizzenes, zvaizla, zvalns, zvanars, zvalsts, zvanīgs, zvaidīt, zvalstīt (ies) zvaņķēt, zvarķstēt, zvaidrit, zvaikstīt (ies), zvaivot, zvalbīt, zvalbot, zvaldzīt, zvanulis, zvantrs, zvaunis, zvapstēt, zvaška, zvaulis, zvaņķe jeb zvaņķis, zvākāt, zvākšēt, zvāroties, zvāts, zvāļoties, zvārtē, zvārtēt zvādzēt, zvāļāties, zvāle, zvārdis, zveiracis, zveiris, zveņģe, zveņģis, zvecēt, zvenkoties, zvejš, zvecināt, zveiras acis, zvelēt, zvelēt, zventīt, zvejus, zvekstēt (ies), zveķēt, zveņģēt, zvedēt, zvedēt, zvendēties, zveibuls, zveignīt, zveins, zvelināt, zveltēt, uguņi zvērīnāt, zvēreklis, priekš zvēriem iet, zvēras jeb zviedras acis, zvēdras, zvēdrains, zvēris, zvēres, zvērēja (lok.), zvēlis, zvēre, zvinkoties, zvinkšēt, zvins, zvinds, zvirgde, zvirgzdejs, zvirkšēt, zvirgt (kā pagātne?), zvīukšēt, zviris, zvirsdene, zvirkstenis, zvīguļot, zvīlnēt, zvīdzināt, zvīlt, zvīldzēt, zvīndēt, zvīrēt, zvīdzēt, zvīguris, zvīķis, zvīlnities, zvīga, zvīgāt zvīngulis, zvīlināt, zvīngt, zvīrkstēt, zvīlgt, zvīčka, zvīngža, zvīpuris jeb zvīpuris, zvīrgulis, zvīļš, zvīrt, zvīrpstēt, zvīrpa, zvīgulis, zvīguļot, zvīgurs (kā akūz?), zvīlot, zvīnes, zvīnas, zvīņi, zvīņot, zvīgzna, zvīre, zvīgot, zvīrot, zvīdzināties, zvīgzņots, zvīlēt, zvīle (s), zvīļš, zvīnēt, zvīrēt, zvīns, zvīgznains, zvīls, zvīedres, zvīedrais, zvīest, zvīedris, zvīedrit, zvīedrot, zvīekēt, zvīegāt.

Rīgā, Ģertrūdes ielā 3.

J. Endzelins.

mūsu domām tā vairāk satīra nekā komēdija. Visiem Minnas Dišeres darbiem piemīt viena ļoti vērtīga īpašība. Viņi nav tukši un sekli. Autore idejiski diezgan ierosinoša rakstniece. Tikai bieži cīentāli autori vēl līdz šim nav noteikta līdzsvara starp iedomāto, gribēto un izvedamo. Tas pats sakāms par autores jaunāko lugu. Viņa rakstniece gribējusi izsmiet (un pilnīgi pareizi) latviešu sīkpiļsonības garīgo stulbumu un ākstību. Daži tipi, dažas situācijas un vairāki izteicieni neaizmirstami, tomēr visumā luga vēl ļoti neviengabalaina. Trākst ista lējums un tieši amatnieciski-mākslinieciskas veikalības un nopietnības. — Lugas centrālo personu podniekmeistara madāmu Vārpiņu ar izcilus mākslinieciskiem panākumiem tēlo Anna Jēkabsone. Lielisks tips. No pārejām atzīmējami vēl A. Mierlauks, E. Mieziņš, E. Jākobson un citi. Režija un skatuves iekārta visai lietpratīga.

Dalles teātris.

M. Lengliela komēdija — Dejotāja — parādījās uz skatuves Emīlijas Viestures beneficē. Kamdēļ šī inteliģentā māksliniece nevarēja izvēlēties vērtīgāku lugu, varbūt paliek arī viņai pašai noslēpums? Lugas saturs — viena slavena varjēle dejotāja cīnās starp skatuvi (mākslu) un savu mīlu uz vīrieti. Beidzot māksla tomēr uzvar. Doto vielu autors rakstījis visai šabloniski, bez kādām dziļākām psiholoģiskām iezīmēm. Arī dramatiskais veidojums tikai vīdūvejs. Pie izpildījuma viss lugas smagums gulstas uz dejotājas lomas izpildītāju, Beneficente, kuŗa veido šo lomu, uzrāda lielu tehniksku gatavību, bet neiesilda. Nav viņas žanrs. No pārejām atzīmējams vienīgi K. Veics. Nākošā novitāte Bruno Franka luga — Nina

Organizācija.

Vēl reiz jāpasvīro, ka šādu vidutāja darbību var veikt tikai organizācija, kas atsevišķās valstīs atrodas ciešā sakarā ar jaunās paaudzes dzīvajām kustībām un kas savā idejiskā pārliecībā paliek neatkarīga. Jau pašā sākumā International Student Service ir atteikusies no reprezentāciju principa un nodibinājusi atsev. zemes atklātās apgabalu darba savienības. Darba virzienu noteic pilnsapulces, kuŗās ietilpst ap 20 neatkarīgu akadēmisku personību. Pēdējās ir garīgi ciešā kontaktā ar savas zemes studentiem. Šī pilnsapulce notiek mazākais 2 reiz gadā. Darbs kārtojas caur sekretāriātu, kuŗa sēdeklis ir Ženevā. Starp dažādo organizāciju prestiža jautājumiem, kas internacionālā darbā jaunajai paaudzei grūti atrisināmi, šī vienkāršā uzbūve palīdz veikt redzamu darbu. Viņas neatkarība darīs to, ka vispasaules studentu savienības programma attiecībā uz augstskolu jautājumiem, studentu sociālo pienākumu un kultūralo tuvināšanas paliks arī par katra ieinteresētā kustības dalībnieka nacionālās darbības mērķi.

Schēmatiskā veidā šeit devu norādījumus Latvijas studentiem, par International Student Service darbu un līdz ar to ceru redzēt latvju nacionālos studentus kopējā starptautiskā garīgās, kultūralās un materiālās pašpalīdzības darbā.

